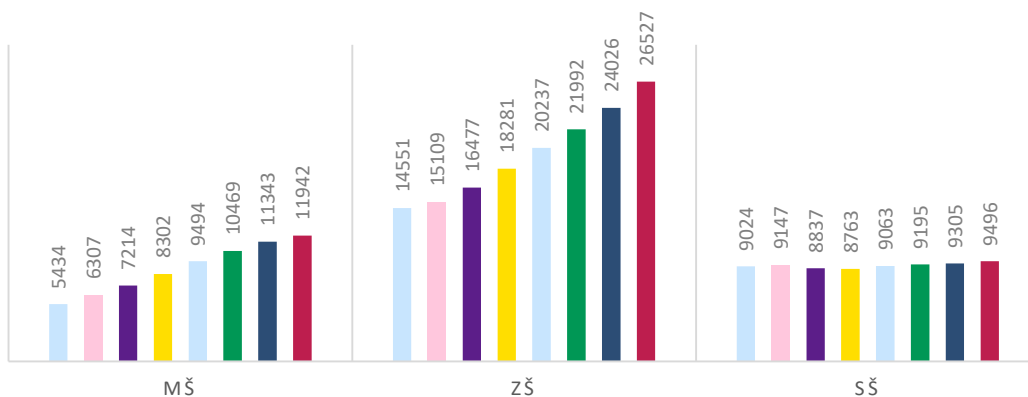

JAZYKOVÁ PŘÍPRAVA ŽÁKŮ BEZ DOSTATEČNÉ ZNALOSTI VYUČOVACÍHO JAZYKA

NOVÝ NÁVRH MŠMT vs. POTŘEBY ŠKOL

POČET CIZINCŮ NA ŠKOLÁCH DLE STUPŇŮ

2012/2013 2013/2014 2014/2015 2015/2016 2016/2017 2017/2018 2018/2019 2019/2020

*zdroj: Statistiky MŠMT

Počet žáků s cizí státní příslušností na MŠ a ZŠ **každoročně roste**. Zvyšují se tak i počty žáků, kteří přichází do školy bez znalosti češtiny. Tito žáci se potřebují rychle naučit komunikovat prostřednictvím intenzivní **výuky češtiny jako druhého jazyka (ČDJ)**. Pro školní úspěšnost ale potřebují i **individuální přístup a podporu akademického jazyka ve výuce**. Jinak mají malou šanci na další studium. Školám k tomu stále chybí podmínky finanční, legislativní i personální, a proto také **na středních školách počet žáků cizinců neroste**.

MŠMT představilo nový systém, který má situaci škol i žáků zlepšit. Přinášíme shrnutí dopadů návrhu na vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem.

POZITIVA NÁVRHU

- **větší rozsah hodin jazykové přípravy** (výuky ČDJ) - ze 70 až na 400 hodin
- **jistější, flexibilnější a dostatečné financování** pro školy s 5% počtem žáků cizinců a minimálně 2 žáky s potřebou podpory
- jednoduchá pravidla pro výuku ČDJ **v době běžné výuky** (tj. její lepší dosažitelnost)
- **vstupní orientační test** pro stanovení nároku na podporu
- **kurikulum ČDJ** – vodítko pro pedagogy při výuce
- učitelé v určených školách budou učit ČDJ **v rámci úvazků**, což umožní přítomnost specializovaných odborníků ve školách a stabilní a kvalitní jazykovou podporu ve škole
- **financování jazykové přípravy v MŠ** z PHmax

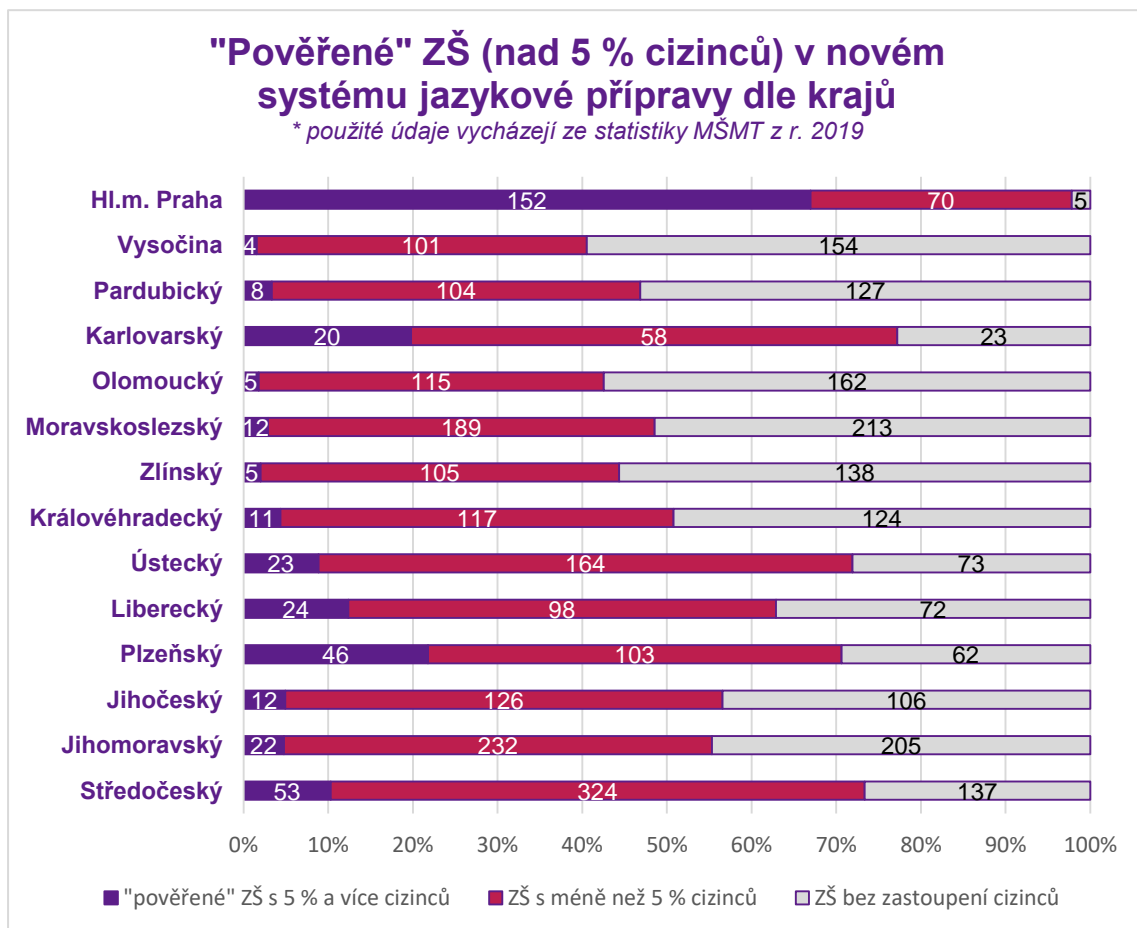
NEGATIVA NÁVRHU

- školy s malým počtem žáků cizinců **bez možnosti vyučovat žáky ČDJ ve vlastní škole** (na podporu dosáhne max. 10 % škol)
- **žáci s občanstvím ČR** bez znalosti jazyka a žáci **cizinci**, kteří jsou v ČR více než rok, jsou **bez nárokové jazykové přípravy**
- **nadměrné zatížení škol pověřených** výukou žáků z ostatních škol (riziko, že tyto školy budou odmítat žáky z ostatních škol)
- všichni žáci (v malých i velkých školách) **bez jasně stanovených podmínek pro podporu přímo v běžné výuce** (podpora z inkluze omezena nebo zcela zrušena)
- nemožnost tvorby individuálních vzdělávacích plánů, **cílů výuky a individuálního hodnocení**
- zrušení systémového financování doučování formou **pedagogické intervence**
- zrušení podpory prostřednictvím **asistenta pedagoga**
- **nedostatečný rozsah ČDJ v MŠ** u předškoláků bez znalosti jazyka (jen 1 h. týdně)

CO BY ŠKOLY POTŘEBOVALY

- **stabilní a jisté financování podpory výuky ČDJ**, ideálně normované **v rámci PHmax**, pomůže zajistit školám udržitelnost pracně vybudovaných systémů;
- **jednotný, přehledný a snadno dosažitelný systém podpory** s jednoznačnými fázemi v časové ose pro všechny žáky s nedostatečnou znalostí jazyka **bez ohledu na státní občanství či jiná kritéria**, aby ředitelé škol a pedagogové měli všechny jednotné, jednoznačné a jasné informace, jakou podporu mohou pro žáky získat v jaké časové fázi a jakým způsobem;
- odlišit **modely podpory podle velikosti škol** tak, aby i školy s malým počtem žáků bez dostatečné znalosti jazyka mohly žáky učit ČDJ (v menším rozsahu, s podporou v regionu jmenované školy např. sdíleným učitelem);
- **možnost podporovat žáky ve výuce ihned po příchodu** (návaznost jazykového testu na podporu z § 16, ideálně však v rámci PHmax);
- **autonomii ředitelů škol v diagnostice a identifikaci** nutné podpory pro žáky (za jasně stanovených kritérií vstupním orientačním testem, cílem je eliminovat nutnost zapojení poraden);
- **financování podpůrných profesí ve školách v rámci normativů** – koordinátoři inkluze, učitelé ČDJ, školní asistenti, speciální pedagogové, školní psychologové a sociální pedagogové hrají klíčovou roli v péči o žáky s OMJ. Po ukončení financí z šablon a operačních programů školy zcela ztratí možnost jejich financování.

POKRYTÍ JAZYKOVÉ PŘÍPRAVY V REGIONECH PODLE NÁVRHU MŠMT

Z grafu je patrné, že zatímco pražské základní školy budou systémem solidně pokryté, ve všech ostatních krajích mezi školami s žáky cizinci výrazně převažují ty, kde jejich počet nedosahuje 5% všech žáků dané školy. Nebudou tedy "pověřenými" školami, čímž může značně utrpět dostupnost jazykové přípravy pro jejich žáky. Z celkem 2303 škol se zastoupením žáků cizinců by tak jazykovou přípravou bylo pověřeno jen 397 škol, z toho 152 pražských.